

DE TRIBUNE

Redactie-adres:
D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3.
Amsterdam.

SOC. DEM. ORCAAN

Administratie-adres:
Gysbrecht van Aemstelstraat 32.
Amsterdam.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij (S. D. P.).
VERSCHIJNT WOENSDAGS EN ZATERDAGS.

REDACTIE: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP.

Abonnement bij vooruitbetaling fr. p. p. 60 cent per 3 mnd.
Weekabonnement 5 ct. voor de 2 nrs. - Losse nrs. 3 ct.
ADVERTENTIËN 10 CENT PER REGEL.

Revolutiebrennende Ellende

Somber zijn de vooruitzichten van het pas begonnen jaar. De achteruitgang van de conjunctuur zal scherper worden en de werkloosheid nog meer toenemen. De massa-ellende treedt langzamerhand weer in het middelpunt van de arbeidersbeweging, zooals in de jaren 80 en 90 van de vorige eeuw, nadat deze gedurende een vijftiental jaren van bloei, door den onafgebroken strijd om een aandeel in die bloei, die zelfs de illussies van een voortdurenden opgang van de arbeidersklasse schiep, was teruggedrongen. Terwijl toen de goede conjunctuur de organisaties voortdreef en een bewustzijn van kracht en strijdvaardigheid bij de massa's schiep, zal door de crisis, als deze niet weer spoedig voor een bloeitijdperk plaats maakt, de massa-ellende tot een gewichtige revolutionaire kracht worden.

De ellende werkt weliswaar niet steeds direct revolutionair. Zij werkt op dubbele wijze: aan de eene kant groeiende verontwaardiging en verzet over het onverdiende leed, dat zich tegen de maatschappij richt en tot actie aanspoort; maar aan de andere kant worden door den nood moed en kracht gebroken. Honger baart woede, maar honger maakt ook laf en deemoedig; de kreet van verwijfeling die uit de massa der ontberenden opstijgt, is tegelijk een kreet om hulp, die zich tot de rijken en heerschenden wendt en van hen een gave verwacht. En als de bezittenden inderdaad al het mogelijke deden om den nood te lenigen, zou er bij de massa, hoewel er geen reden tot dankbaarheid zou zijn, toch ook geen revolutionaire energie ontstaan.

Eerst wanneer het duidelijk wordt, dat al het vragen tevergeefs was, bloeit de toorn uit de verwijfeling, de strijdvaardigheid uit de ellende op. Als de regering alle eischen tot hulp afwijst, dan komt de gedachte aan zelfhulp. Dan groeit het gevoel bij de noodlijdenden dat zij niets te verliezen hebben, dan groeit de revolutionaire stemming en uit zich in vergaderingen en demonstraties. Dat hierin gevaar ligt gevoelt de heerschende klasse bij instinkt, daarom kleedt zij haar weigering in beleefde woorden. Misschien probeert zij ook een kleinigheid te doen, den allergersten nood iets te verzachten. Maar zij doet het niet grondig, niet beslist en open, zoodat verbittering en haat bij de massa niet uitblijft. Eerst de houding en de praktijk van de heerschende klasse maken de ellende der massa's tot een revolutionaire kracht die tot actie aanspoort.

Maar dit geldt niet voor alle ellende. Dat de nood tot actie, tot daden drijft, maakt hem nog niet tot een revolutionaire macht. De actie heeft slechts resultaat als zij tot ingrijpen, tot bepaalde maatregelen dwingt en zoo den toestand der maatschappij verandert. Maar het komt er op aan dat deze maatregelen de maatschappij voortdrijven, dat zij een schrede in de richting van de revolutionaire verandering der maatschappij beteekenen. Hongeropstanden zijn wel eens de hefboom der revolutie geweest, maar ook hebben zij weleens als reactionaire kracht gewerkt.

Steeds en steeds weer duiken tot hulp van den proletarischen nood plannen tot landkolonisatie op. Dat is gemakkelijk te begrijpen. De eerste proletariërs-massa's kwamen van het land, waren van het land verdreven boeren of den druk ontvliepende land-

arbeiders. Wat ligt meer voor de hand dan deze hongerige opstandige massa's daardoor te willen helpen, dat men hun nood zoekt op te heffen door te trachten den vroegeren toestand weer in te stellen? En ook later schijnt er een tegenstelling tusschen de werkloosheid in de stad en den overvloed aan land. Zou men de arbeidskrachten daarheen kunnen leiden, dan zou men naar twee kanten geholpen zijn: door de ontlasting van de arbeidsmarkt zou tegelijk de druk op de loonen worden weggenomen. Een zoodanige hulp zou echter in een ontwikkelde kapitalistische maatschappij geen revolutionaire vooruitgang doch een reactionaire teruggang zijn. Daardoor zou in het gunstigste geval een klasse van tevreden kleine boeren worden geschapen, individualistisch, bekrompen, den blik slechts op het eigen belangetje gericht, vreemd aan den grooten wereldbevrijdenden strijd — een versterking van het kleine bezit, geen versterking doch een verzwakking van het socialisme. Slechts daar waar een land zich nog onder voor-kapitalistische verhoudingen bevindt, zonder industrie, met een onbeschaafd feodaal grootgrondbezit, zou het scheppen van een talrijk boerendom een vooruitgang, namelijk een vooruitgang tot de burgerlijke maatschappijvorm zijn.

Of de ellende door de actie der noodlijdende massa's revolutionair werkt, hangt dus van den aard der maatregelen af die het resultaat der actie zijn. Deze zijn echter niet willekeurig uit te vinden, zij hangen af, van den ontwikkelingstrap der maatschappij en van de klasseverhoudingen.

Nooit was de proletarische ellende zoo groot, zoo diep en algemeen als in Engeland in de eerste helft der 19e eeuw. Door crisis en honger opgezweept trokken massa's met zwarte vaandels, waarop „brood of dood” te lezen stond, door het land; plunderden bakkerijen en landgoederen en vernielden machines en oogst. Honderdduizenden bezochten de vergaderingen en de demonstraties voor het algemeen kiesrecht. De geweldige klassenstrijd die toen Engeland omwoelde en die dikwijls den burgeroorlog nabij kwam, is geheel verschillend van den modernen proletarischen klassenstrijd. De alles beheerschende drijfkracht was de ontzettende massa-ellende; en deze ellende was het resultaat van een langzaam ondergaan van de kleine producenten, van de handwerkers die door de concurrentie van de steeds verder doordringende machine vernietigd werden. Tegen dezen ondergang was elke strijd tevergeefs, hier was geen hulp mogelijk. Het ideaal van een betere socialistische wereld dat Robert Owen hen voorhield kon slechts een utopische constructie zijn; en de pogingen door praktische directe hulp, in den vorm van cooperaties, leidden naar het overwonnen kleinbedrijf terug, en moesten geheel mislukken of bleven alleenstaande ondernemingen. Robert Owen met zijn gouden hart en zijn rijk weten, philanthroop en denker tegelijk, die al zijn plannen zag mislukken, en toch onvermoeibaar zijn ideeën verder propageerde, die den klassenstrijd afwees omdat hij er geen succes van verwachtte en toch door de strijdende massa hoog vereerd werd, hij belichaamde ten volle deze periode der geschiedenis, toen het begin van den proletarischen klassenstrijd zich nog nauwelijks uit de algemeene massa-ellende ophief. De werkelijke ontwikkeling der wereld bood geen hulp voor deze ellende; eerst moesten de overblijfselen van de kleine

producenten, moesten hun kleinburgerlijke herinneringen verdwijnen, opdat het hoogontwikkelde kapitalisme zelf de elementen voor een nieuwe orde zou kunnen voortbrengen.

Van geheel anderen aard is de ellende van het moderne proletariaat. De industriearbeiders vormen geen ondergaande doch een opkomende klasse, hun ellende is geen bewijs van hun overbodig zijn doch een kracht tot hun opgang. Omdat zij de klasse der toekomst zijn, ligt in hun toestand niets hopeloos; omdat de bestrijding van hun ellende een zeker succes toewent, moet iedere stap op dien weg, in plaats van een vergeefsche poging de ontwikkeling tot stilstand te brengen, een gedeeltelijke verwerkelijking van de toekomstige productiewijze, een gaan in de richting van de werkelijke ontwikkeling, dus ook een eisch van die ontwikkeling zijn.

Dit feit, de eenheid van hervorming en revolutie, is de bekende grondslag van de proletarische praktijk; de verkregen hervormingen vormen geen verzwakking van de macht van het proletariaat, doch werken tenslotte steeds als een kracht voor den opgang. Dat geldt ook voor den eisch van het oogenblik, dien het proletariaat tot hulp voor zijn speciale klasse-ellende, de werkloosheid eischt. De voldoende ondersteuning bij werkloosheid, de verzekering van hun leven, mag schijnbaar de strekking hebben de ontevredenheid te verminderen; in haar economische gevolgen moet zij, indien voldoende, den druk op de arbeidsmarkt verminderen, en daardoor de economische machtspositie van het kapitaal verzwakken. In de hand van een proletarische staatsmacht consequent doorgevoerd zou zij een gewichtige hefboom zijn voor de omwenteling van het kapitalisme naar het socialisme.

Natuurlijk is hierin reeds begrepen, dat deze hervorming onder de heerschappij van de burgerlijke klasse nooit in haar vollen omvang verwezenlijkt zal worden. Daarmee sluit zij zich bij alle proletarische eischen van het oogenblik aan, die economisch en politiek uitvoerbaar zijn en op den weg der ontwikkeling liggen, maar die door de heerschende klasse verhinderd worden, wijl hun vervulling haar heerschappij, haar macht en uitbuiting in gevaar zou brengen.

De strijd om deze eischen wordt daardoor tot een revolutionairen strijd, omdat hun direct doel noodzakelijk, mogelijk en een ieder duidelijk is, en tegelijk de verovering van de volle heerschappij vereischt.

De revolutionaire kracht van de tegenwoordige proletarische ellende ligt niet in het feit, dat er thans niets tegen te doen is. Omgekeerd. De ellende van de massa in Engeland voor honderd jaar kon niet revolutionair werken, wijl zij hopeloos was. De ellende van het moderne proletariaat werkt slechts revolutionair door het feit, dat praktische maatregelen tot opheffing ervan zeer goed mogelijk zijn, maar tegelijk de uitbuiting in principe aantasten. Daarom ontwikkelt zich de volledige opheffing der ellende organisch uit de tegenwoordige maatschappij, maar slechts door een met alle kracht gevoerden klassenstrijd.

A. P.

Werft abonné's op „De Tribune!”

Een gewichtig moment.

De instelling der staatcommissie tot gelijkstelling der kerkelijke en openbare scholen is voor de maatschappelijke ontwikkeling in ons land een belangrijk moment. Is 't op zichzelf reeds een verdacht verschijnsel als eenstemmigheid van handelen ontstaat tusschen klerikale en liberale bourgeoisie wat het onderwijs aan de arbeidersklasse betreft; maar deze uiting wordt des te gevaarlijker voor de Nederlandsche arbeidersklasse, naarmate men de betekenis ervan juist inziet.

De openbare school van ons land heeft haar ontstaan grotendeels te danken aan de behoeften der opkomende industrie aan eenigermate ontwikkelde arbeiders. De strijd die de liberale machthebbers in de laatste helft der vorige eeuw hebben gevoerd tegen de kerkelijke, conservatieve machten der kleinburgerij en der boeren voor hun staatschool vindt zijn oorzaak in de ontwikkeling van het kapitalisme, van de industrie vooral, die een arbeidersklasse eischte, die althans lezen, schrijven en rekenen kon.

De staatschool is steeds geweest en gebleven een instrument in handen der bezittende klasse. Nog in ander opzicht. Niet slechts in de bedoeling, niet meer ontwikkeling aan de arbeiders te geven, dan in 't belang van het kapitalisme noodzakelijk was; maar ook door die ontwikkeling zoodanig te doen geven, dat de ontwikkeling van den klassenstrijd er zooveel mogelijk door werd tegengehouden. Niet voor niets eischt onze schoolwet opleiding tot „alle christelijke en maatschappelijke deugden”. De openbare school is niet neutraal, niet in godsdienstig opzicht en niet in politiek opzicht. Voor 't eerste zie men slechts naar de lees- en leerboeken op onze lagere scholen in gebruik, voor 't laatste lette men slechts op 't ontslag van den onderwijzer Meertens, die weigerde mede te werken aan een chauvinistische opvoeding van het kind.

Maar de school der liberale bourgeoisie bracht een meer ontwikkelde arbeidersklasse; ondanks deze belemmeringen. En een meer ontwikkeld arbeider stelt aan 't leven hogere eischen, stelt die eischen aan de bourgeoisie.

Dat was 't gevaar, dat die bourgeoisie reeds lang zag. De ontwikkeling der techniek heeft bovendien de groot-industrie van een voorstander tot een tegenstander van beter onderwijs gemaakt. De arbeidsdeeling, die de groote massa der arbeiders langzamerhand al meer en meer maakt tot ongeschoolde of weinig geschoolde arbeiders, die slechts enkele, in korten tijd aan te leeren handgrepen hebben te verrichten, heeft zelfs de weinige ontwikkeling, die de school gaf, overbodig gemaakt voor de groot-industrie. Russen en Polen, Slaven en Aziaten, negers of andere kleurlingen, of ze analphabeten zijn of niet, ze zijn thans even goed bruikbaar voor die industrie en worden ook gebruikt.

Ze worden gebruikt, omdat ze door hun mindere ontwikkeling minder gevaarlijk zijn voor den klassenstrijd tegen 't kapitalisme.

En de ontwikkeling der techniek, én het gevaar van die ontwikkeling voor den klassenstrijd, hebben de liberale bourgeoisie reactionair gemaakt.

Thans staan liberale en klerikale bourgeoisie voor ons als één reactionair blok met de gemeenschappelijke eisch: Meer subsidie aan de kerkelijke school, gelijkstelling van beide scholen, desvoorrecht van de kerkelijke boven de staatschool.

Beide zien ze in, dat het kerkelijk onderwijs een beteren waarborg biedt tegen het steeds grooter wordend gevaar, de ontwikkeling van den klassenstrijd. De school, die de meeste onderworpenheid kweekt aan de maatschappelijke machten, die is thans ook voor de liberale bourgeoisie de beste.

Natuurlijk is dat inzicht niet plotseling gekomen. Het uitte zich reeds door de eerste subsidie aan de kerkelijke school, door den kerkelijken onderwijswehouder in Amsterdam; het uitte zich in de woorden der liberale heeren, maar meer nog in hun daden.

De instelling van de commissie is de erkenning van dit maatschappelijk inzicht bij de bourgeoisie, de manifestatie van het verdwenen belang der liberale bourgeoisie bij de openbare school, is het einde van den door de reactie gewonnen schoolstrijd, die nog slechts gevolgd wordt door de kerstening dier openbare school.

Daartegenover heeft het proletariaat als één man stelling te kiezen, zich ten scherpste te verzetten, de geheele arbeidersklasse mobiel te maken tegen de subsidie uit de staatskas aan de klerikale scholen, propaganda te maken voor den internationalen eisch, die onderschreven wordt door bijna alle sociaal-

democratische partijen, behalve de Ned. Arbeiderspartij, een eisch die ook in wezen is neergelegd in de Londensche internationale resolutie, nl.: De verplichte neutrale staatschool.

Dat zou ook geschieden, ware het niet dat het revisionisme reeds in 1902 deze socialistische eisch had afgezworen en zich voor de gelijkstelling had verklaard.

Het revisionisme voegt zich thans bij de reactie. En het zal aan de meerdere verdomming van het arbeiderskind volgens haar eigen woorden: „ijverig en met liefde medewerken aan de praktische toepassing van de financiële gelijkstelling”.

Twee leden der Arbeiderspartij hebben zitting genomen in de commissie der reactie, waartegen de sociaal-democratie onverzoenlijk stelling heeft te nemen. En Troelstra durft nog wel den Onderwijzersbond, die zich vóór de verplichte staatschool wilde uitspreken, van dezen internationalen, maar volgens hem reactionairen eisch terughouden; hij heeft een bond, die zijn idiaal in overeenstemming wil brengen met het socialistisch ideaal, belet, dit te doen!

Het revisionisme staat medeplichtig aan den misdaad der reactie, aan de neerdrinking van het ontwikkelingsniveau van den arbeider. Zoo wreekt zich het verlies van het socialistische ideaal terwille van de jacht naar hervormingen; zoo wrekt zich het loslaten van het beginsel ter tegemoetkoming aan den christelijken arbeider, door een versterking der clericale en liberale bourgeoisie tegenover het proletariaat.

Wij zullen als kleine partij doen, wat we kunnen. En we roepen alle arbeiders op, mede te strijden met de sociaal-democratie, in stede zich over te leveren aan de reactie. Mede te strijden voor het socialistisch schoolideaal in stede van de versterking der volksverdomming te bevorderen. Partijgenooten en medestanders, propageert alom de verplichte neutrale staatschool, met verdubbelde kracht het socialistisch bewustzijn ontwikkeld en wakker geschud! Op tegen de verslechtering van het volks-onderwijs! Leden geworven, leden gekweekt door 't werken met ons orgaan. Niet bij de pakken neergezeten, al is onze partij klein. Het socialisme leeft nog, ook in Holland.

Welnu, ter propaganda! Voor de sociaal-democratie in haar onverzwaakte idealen! C.

Uit de Vakbeweging.

BUITENLAND.

De Arbeidsbeurs van Parijs.

Volgens 't jaarverslag zijn bij de arbeidsbeurs van Parijs 218 plaatselijke vakverenigingen in 32 bonden aangesloten. Het verslag vermeldt, dat de organisaties praktisch van de stedelijke subsidie geen gebruik meer maken. Deze ondersteuning werd gegeven op voorwaarde dat de boekhouding door de stedelijke controle zou worden nagezien. De meeste vakverenigingen weigerden dit en ze hebben zich ook zonder deze subsidies ontwikkeld. Dat is vooral mogelijk geworden door de in de laatste jaren ingevoerde hogere contributies voor de vakverenigingen. Contributies van 25—50 cent per maand, die vroeger vrij algemeen waren, zijn langzamerhand geheel aan 't verdwijnen.

De Australische Vakverenigingsconferentie.

Na vele jaren vond November 1913 in Adelaide weer een vergadering plaats van de vertegenwoordigers der vakverenigingen in de Australische bondsstaten. Vertegenwoordigd waren de gedelegeerden van 700.000 arbeiders. De noodzakelijkheid van nauwe aansluiting werd sterk bepleit, en besloten een centrale te vormen, die uit de centrale vakverenigingskartellen van de afzonderlijke staten zal bestaan. Van de overige besluiten is voor ons slechts van belang, dat besloten werd zich te doen vertegenwoordigen op de volgende internationale conferentie der vakverenigingen te San Francisco, zoodat de aansluiting bij de internationale wel niet zoo heel lang meer zal duren, wat met 't oog op de snelle industrialisering van vele deelen van 't land, dat bovendien als landverhuizersland een groote rol speelt, voor de vakverenigingen van alle landen van belang is.

De Australische vakverenigingen telden in 1891: 54.888 leden in 72 vakverenigingen, in 1901: 97.174 leden in 139 vakverenigingen, in 1911: 364.732 leden in 500 vakverenigingen.

Belgische Vakverenigingsconferentie.

Kerstmis heeft een vergadering van 215 afgevaar-

digden der Belgische vakverenigingen besloten een zoo sterk mogelijke actie te ontwikkelen tegen een ontwerp der regering inzake „arbeidscommissies”, die het verenigingsrecht zeer sterk zouden belemmeren.

De Anti-trustwet.

In Amerika wordt den vakverenigingen, hun leiders en leden op ontzettend hooge straffen b.v. verboden te posten, onderkruipers aan te spreken of op te zoeken, waar dan ook; schriftelijke mededeelingen aan hen te verzenden; bepaalde straten en pleinen te betreden; de arbeidstoestanden bij stakende ondernemers te publiceren, enz. De ongelooflijkste voorstellen der ondernemers vinden bij de rechters een gewillig oor, en reeds menige strijd der arbeiders is tengevolge daarvan verloren gegaan. Deze rechterlijke uitspraken worden meest genomen op grond van de anti-trustwet. Daarom heeft de A. F. L. reeds lang geëischt, dat door de wet de vakverenigingen uitdrukkelijk van de bepalingen van deze wet worden uitgesloten. Thans is door een groep afgevaardigden een desbetreffend wetsontwerp bij 't bondsparlement ingediend. De A. F. L. tracht door alle afgevaardigden, die tegen het ontwerp zullen stemmen, te dreigen met de eerstvolgende verkiezingen, zijn doel te bereiken.

Het Gentsche stelsel.

Het Gentsche stelsel der werklozenverzekering, berustend op subsidie der werklozenkassen der vakverenigingen uit openbare middelen, staat in Gent zelve voor een soort crisis. Een zoogenaamde arbeidersgroep van een kapitalistische coöperatie heeft aansluiting gevraagd en de liberale raad, zelfs Varlez, de bekende directeur ervan, zijn voor toelating. De vakverenigingen en haar vertegenwoordigers verzetten zich daartegen en willen slechts zuivere vakverenigingen toelaten, onverschillig welke richting deze ook voorstaan.

Het Panamakanaal.

Ten gevolge van de gedeeltelijke beëindiging van het werk aan dit kanaal werden reeds 5000 blanke Amerikanen, 40000 negers, 4000 Spanjaarden en 1000 Italianen ontslagen.

Solidariteit.

De vakbewegingen in Nieuw-Zeeland steunden de mijnwerkersstaking in Waihi door vrijwillige bijdragen met f 300.000, terwijl hun ledental slechts 50.000 bedraagt.

Friseursbedienden in Nieuw-Zeeland.

Volgens de nieuwe tariefovereenkomst tusschen den Bond van Friseursbedienden en de patroonsorganisatie moet het minimum-loon voor bedienden f 33.— bedragen voor een arbeidsweek van 52 uur (zonder schaftijd). Op 3 dagen der week mag niet na 8 uur, op één dag niet na 6 uur, op den vrijen middag niet na 1 uur gewerkt worden. Nieuwjaar, Goede Vrijdag, Konings verjaardag, 1 Mei, Kerstmis, Eeuwfeest, Paschen en de 2e Woensdag in Februari, (de uitgaansdag van alle friseursbedienden) moeten alle zaken gesloten zijn. Op elke drie reeds meer dan 6 maanden in dienst zijnde bedienden mag een leerling worden aangesteld. De leertijd duurt 5 jaar. Het weekloon voor de leerling bedraagt 't eerste jaar f 6.—, met verhoogingen van f 3.— elk jaar. C.

Buitenland.

De Bulgaarsche arbeiders na de oorlog.

Uit Sofia wordt aan de Int. Gewerksch. Korr. geschreven:

Het is aan het flinke optreden en de offervaardigheid van de leden van de Bulgaarsche (Marxistische, zoogenaamd „enghartige”) Arbeidersbond gedurende de oorlog als ook na de demobilisatie te danken, dat de Bulgaarsche arbeidersbeweging weer met rassche schreden vooruitgaat. Gedurende de meest kritische tijd, d. w. z. gedurende de 11 oorlogsmaanden, was het heele openbare en politieke leven ten gevolge van de oorlogs-diktatuur dood. In die tijd bestonden geen andere organisaties dan de Arb. Bond (centrale der vakbonden) in verband met de organisatie van de (Marxistische) S. D. P., en deze zetten ondanks alle moeilijkheden hun bestaan zoo goed en zoo kwaad mogelijk voort. In het heele land waren slechts 500 leden overgebleven, en dat waren meest arbeidsters en jonge arbeiders. Deze 500 leden konden natuurlijk niet de vakarbeid van

onze bonden in stand houden; daartoe was de vervolging van de Regeering en de ondernemers te groot. Wel deden ze in de moeilijke tijd hun ondersteuning aan de hongerige families der arbeiders en aan de gewonde en zieke soldaten toekomen. En ondanks de moeilijke ziekte wonden de vakbonden in die tijd nog 300 nieuwe leden, en ondanks de vele steun die uitgekeerd werd, kon de strijddas nog met ongeveer f 1500 vergroot worden.

Omdat de organisaties in de oorlogstijd bleven bestaan, was de reorganisatie na de demobilisatie betrekkelijk gemakkelijk. De arbeiders, die van het oorlogsterrein terugkeerden, vonden hun organisaties weer, en alle konden hun oude plaatsen weer innemen.

Het geraamte der organisatie werd behouden, al ontbrak haar tijdens de oorlog natuurlijk het vleesch en bloed, dat de elfmaandsche strijd haar onttrokken had. Direkt na de oorlog begon het werk der reorganisatie met succes. En in 17 der belangrijkste plaatsen kregen de transportarbeiders, metaalbewerkers, typ'o's, houtbewerkers, fabrieksarbeiders, leer- en schoenmakers, kleermakers, textielbewerkers, handelsbedienden en bouwvakarbeiders tezamen bijna 4400 leden.

Hierbij zijn niet de leden in 26 andere plaatsen, waar verscheiden arbeiders-vereeningen bestaan, maar waaromtrent nog geen bericht is ingekomen. Maar dit toont ten minste aan, dat onze vakbonden in korte tijd reeds weer de helft van hun ledental bereikten. Toen telde de centrale 8500 leden. En we kunnen (met die 26 plaatsen) wel aannemen, dat de centrale thans niet minder dan 6000 leden heeft. In de oorlog zijn 500 leden der aangesloten vakverenigingen gevallen. Daarbij niet te vergeten, dat de Regeering onze bonden voortdurend vervolgd, en toch kon ze de beweging niet vernietigen.

De oorlog heeft ons groote materiële moeilijkheden gebracht, vooral door de economische crisis, die groote werkloosheid en ellende onder de arbeiders ten gevolge had. Doch ook deze moeilijkheden zullen de Bulgaarsche vakbonden weten te overwinnen.

Indische Zaken.

De pest op Java in 1913.

De laatste 14 dagen van 1913 leverden op Java een pestcijfer van 472 waaronder 436 dooden. Vergelijkt men dit met de laatste 14 dagen van 1912 dan ziet men hoe het cijfer de hoogte is ingegaan. Toen n.l. 258 gevallen en 246 dooden.

Maar de werkelijke stijging bemerkt men eerst als men jaar met jaar vergelijkt. In 1912 noteerden wij 2309 gevallen en 2103 dooden in 53 weken. Dat is 43 à 44 gevallen per week en 39 à 40 dooden per week.

In 1913: 14065 gevallen en 12798 dooden in 52 weken! Dat wil zeggen: gemiddeld 270 à 271 gevallen en 246 à 247 dooden per week, dus **zesmaal** zooveel als in het vorige jaar! Tegenwoordig zijn er **doorgaans** evenveel pestgevallen en dooden in de 14 dagen als vroeger (in 1912) in een vierendeel jaar!

Nu weten wij wel, dat sinds eind Augustus en begin September, toen in de 14 dagen wel meer dan 750 gevallen voorkwamen, een betrekkelijk gestadige teruggang van het algemeene cijfer is waar te nemen. Thans 472 gevallen in de laatste 14 dagen, zooals wij boven zagen. En wij weten nog niet, waaraan deze teruggang te danken is, en vooral niet of zij blijvend is. Wel weten wij — wij hebben dat in de loop der tijden duidelijk gedemonstreerd, en nog wekelijks komen de berichten uit Oost-Java daaromtrent in — aan de bestrijding ligt deze teruggang niet. *Als* het een blijvende teruggang zou blijken, dan is het inderdaad meer geluk dan wijsheid. Er zijn meer van die teruggangen in de loop der ziekte geweest, die helaas tijdelijk bleken te zijn, bijv. in de maanden Juni en Juli 1912.

En dan weten wij, dat dit zoogenaamd lage 14 daagsche cijfer (472, tegenover het rekordcijfer 763) nog altijd ontzaglijk hoog is, vergeleken bij al wat de ziekte tot Juli 1913 te zien gaf. Tot Juli 1913 werd het getal 400 in de 14 dagen nooit bereikt. Toen de Indische kranten in het *midden* van 1913 veronderstelden, dat het pestcijfer voor 1913 wel 5000 zou worden, waagden wij reeds de veronderstelling dat het wel 8000 zou worden, welke veronderstelling we helaas later moesten verhoogen tot 10.000. Maar het is bijna 15.000 geworden — volgens de officiële gegevens!

En niet alleen de intensiteit, maar ook de verbreiding van de ziekte is in dit eene jaar toegenomen. Eind 1912 werd de ziekte in Toeloengagoeng, niet in Magetan, niet in Berbek, niet in Bangil (om

van Ngawi, Grisee, e. d., waar ze thans sporadisch voorkomt, nu niet te spreken) geregistreerd; thans figureert ze in deze distrikten met resp. 5, 7, 7, 2 gevallen in de laatste 14 dagen. En wat de intensiteit betreft, die is in elk geval in Malang (321 gev. in de laatste 14 dagen van 1913, tegen 147 in de laatste 14 dagen van 1912) en Paree (73 tegen 38) sterk toegenomen.

En toch, hoezeer die ziekte ook de inlandsche, en zelfs een deel der Europeesche bevolking van Oost-Java bezig houdt; hoezeer men het erover eens is in niet-bureaucratische kringen dat de ziekte niet eigenlijk bestreden wordt; hoezeer men openlijk uitspreekt dat de belangen der planters en van het vervoer bij deze niet-bestrijding de doorslag geven; en hoezeer men ook openlijk verklaart dat *elke* bestrijding alléén doeltreffend kan zijn op grondslag van de afsluiting der pesthaarden; toch kikt in Nederland eigenlijk niemand van de hooge oomes, de heeren van de S. D. A. P. in Eerste en Tweede Kamer inclus, — niemand over deze zaak. Het zijn ook maar 15.000 inlanders die in dat ééne jaar krepeerden!

Wp.

Economische Kroniek

De revolutionaire petroleum.

De petroleum en Englands overmacht. In Engeland gaat men het komende tijdperk van de olie met zeer gemengde gevoelens tegemoet. En zeer terecht. Want de gele vloeistof bedreigt de industriële overmacht van het Vereenigd Koninkrijk.

De Britsche eilanden zijn door de natuur niet rijk bedeed. Van de materialen, die de bouwstoffen voor een industrie-staat vormen, bezit Engeland, naast het ijzererts, slechts kolen in ruime mate. Bijna alle andere grondstoffen, zooals, katoen, huiden, olie en hout moeten worden ingevoerd, benevens de helft der levensmiddelen. Duizenden schepen zijn noodig om de voorraden der industrie en het voedsel der bevolking aan te voeren. Voor den uitvoer der uit de bonkige grondstoffen vervaardigde fijnere en lichtere waren, die minder plaats innemen, zijn ook minder schepen noodig. Een groot deel van de vrachtboorten, zouden leeg de terugreis moeten aangaan als Engeland niet een prachtig uitvoerartikel bezat n.l.: *steenkool*.

Engeland's kolenlagen liggen voor een groot deel in de nabijheid der kust. Zonder groote onkosten kan de zwarte diamant naar de uitvoerhavens gebracht worden. De kolenstations aan de groote zeewegen naar Oost-Azië en Afrika zijn nagenoeg alle in het bezit van Engeland. De stoomschepen van alle naties zijn gedwongen hun onderweg leeg geworden bunkers met Engelsche steenkolen te vullen. Met andere woorden: de steenkool is voor Engeland's scheepvaart het ideale uitvoerartikel; dank zij de uitgebreidheid van het Britsche wereldrijk heeft het een verzekerd afzetgebied. Tevens is de steenkool de compensatie voor de in Engeland verbruikte ingevoerde waren, zooals levensmiddelen, etc.

Engeland's rijkdom berust vooral op zijn industrie en zijn wereldhandel; die industrie en wereldhandel echter hebben hun ontwikkeling en tegenwoordige grootte niet het minst aan het aanwezig zijn der rijke steenkolenlagen te danken. Een minder worden van de beteekenissen van de steenkool als uitvoerartikel moet tengevolge hebben: een verminderde beteekenis van industrie en wereldhandel, van Engeland's rijkdom!

Is de zwarte diamant minder of nauwelijks noodzakelijk voor industrie of scheepvaart, dan neemt de mogelijkheid tot uitvoer af. Vele van de levensmiddelen aanbrenge schepen zullen dan zonder retourvracht blijven. Het gevolg zal zijn een vermeerdering van de kosten van invoer met 20, 30 en nog meer percent. Deze vermeerderde uitgaven zal de industrie te dragen hebben, waardoor haar concurrentie-mogelijkheid op de wereldmarkt sterk wordt benadeeld. Reeds thans wordt de Engelsche industrie door de Amerikaansche en Duitsche concurrentie in het nauw gebracht; een nog sterkere bedreiging zal de beroemde zielsrust van den kapitalistischen John Bull, die in de laatste jaren toch erg geleden heeft, nog meer verstoren. Weliswaar zal het ondernemersdom zich voor de hem ontgaande winst door verhoogde warenprijzen en door vermindering van het arbeidsloon schadeloos trachten te stellen. Het streven echter om de loonen te drukken, heeft tengevolge ontevredenheid bij de arbeiders; staking en uitsluiting zullen nog verder het geloof van den Engelschen proletarier, den liberalenknecht van weleer, in zijn „natuurlijken leider“, den fabriekant, te niet doen.

In het kort: het onttroonen van de steenkool be-

teekent het tenietgaan van de gunstige uitzonderingspositie der Engelsche industrie, van het goedkoop transport, de betrekkelijk gemakkelijke compensatiewaarde voor den invoer, het liberalengeloof van de arbeidersklasse, enz.

En de steenkool zal worden onttroond, zijn beteekenis voor handel en industrie zal door de petroleum sterk verminderen. De drijfkracht voor schepen en transmissies door oliemachines is economischer en minder smerig dan door stoommachines. Als de schepen echter geen kolen meer noodig hebben, en voldoende vloeibare brandstof voor een lange zee-reis uit de haven van vertrek kunnen meenemen, dan vervallen de kolenstations. En als het fabrieks- en spoorwegwezen goedkoop wordt door olie-inplaats van steenkoolverbruik, dan gaat voor de steenkool het gewichtigste afzetgebied verloren. Dat beteekent in het bijzonder voor Engeland, dat veel van zijn schepen geen retourvracht meer krijgen, dat echter hun aantal niet verminderen doch vermeerderen zal, want de noodige vloeibare brandstof moet worden ingevoerd: Engeland bezit geen petroleumbronnen.

De zorg voor de verkrijging van petroleum heeft reeds geruimen tijd de volle aandacht, vooral die van het Engelsche ministerie van marine. Daar de oorlogsmarine van de andere staten met oliemachines wordt uitgerust, mag natuurlijk de grootste vlootmacht van de wereld niet achterblijven. Want wat zou het Britsche wereldrijk zijn zonder zijn allesbeheerschende vloot? Een aanlokkelijke buit voor de concurrerende burenen! Wat zou de Engelsche oorlogsmarine zijn zonder werkzame machines van de grootste snelheid? Een verzameling uit-elkaar-te-schieten drijvende doodkisten. Dat weet niemand beter dan het Engelsche ministerie van marine. Zijn streven de Engelsche vloot onaantastbaar te houden staan echter gewichtige moeilijkheden in den weg. Zoo sprak de eerste Lord der Admiraliteit onlangs:

„De eerste der moeilijkheden is het gebrek van het Eilandenrijk aan vloeibare brandstof en het ontbreken van het uitzicht op een belangrijke oliebron in het gansche Britsche wereldrijk. Vervolgens staan wij tegenover een diepingrijpende prijsstijging, die het deel van een pinging op reusachtige schaal is, om alle olie op te koopen zoowel als om de productie te beheerschen. De admiraliteit moet niet slechts de olie, voor het dagelijksche gebruik voor hooge prijs koopen, maar zij moet ook een grooten voorraad scheppen. Een groot aantal oliereservoirs moet in alle oorlogshavens en op andere plaatsen worden opgericht, schepen voor de olietoevoer voor de vloot moeten worden gebouwd, en maatregelen te land en ter zee voor een doelmatige verdeling moeten worden getroffen.”

Natuurlijk hebben ook de andere olie-arme staten dezelfde moeilijkheden, hoewel niet in dezelfde mate, daar de behoefte hunner vloot met kleinere hoeveelheid kan worden gedekt. Voor het loopende jaar zijn op de Engelsche begroting 12 miljoen gulden voor oliereservoirs en tankschepen uitgetrokken. Dit is slechts het begin, honderden miljoenen moeten volgen. Doch hoe groot de som voor het bewaren en de verdeling van de vloeibare brandstof ook zijn moge, zij zinkt in het niet bij de som die noodig zal zijn voor den aankoop van oliebronnen voor staatsgebruik, d.i. voor de oorlogsmarine.

Er is tegenwoordig geen bijzondere gaven noodig om te kunnen voorspellen, dat binnen eenige jaren de petroleum zoowel voor de oorlogs- en handelsmarine als voor de industrie, de spoorwegen, de automobielen etc. even noodzakelijk zal zijn als thans de steenkool. Maar zoo ongeveer alles wat van deze vloeibare brandstof geproduceerd kan worden bevindt zich in handen van eenige weinige olie-magnaten, die naar het kapitalistische principe zoo duur mogelijk zullen trachten te verkoopen. Het economische leven zoowel als de verdediging van het land afhankelijk te laten van de prijsbeweging van de oliemarkt of beter van den goeden wil van de olie-truismenschen, kan nog mag de Britsche regeering toestaan. Ze is vast besloten een stap op den weg naar het staatsocialisme te doen. Tenminste zij liet in het parlement door den minister van marine Churchill verklaren: „Wij moeten de bezitters, in elk geval de controleurs van zooveel petroleumbronnen worden als de behoefte vereischt.” Dientengevolge wil de Engelsche regeering dat doen, wat de Vereenigde Staten onder Taft reeds gedaan hebben, n.l. van staatswege oliebronnen koopen, ten einde tenminste de behoefte aan petroleum van de vloot te verzekeren. Dat is ongetwijfeld, gezien van Engelsch staats-standpunt, een lofwaardige bedoeling. De vraag is slechts: *waar* en *hoe?* Daarmee komen wij (een volgend maal) aan het interessante hoofdstuk *olie en politiek*. Fritz Kummer.

Een tegenvaller.

Men kent het mooie plannetje van Mr. Troelstra, dat in de komende jaren de politiek der Arbeiderspartij — en van het N. V. V. dus ook — volgens 's Leiders wil moet beheerschen, het plannetje namelijk van de „omzetting” der Eerste Kamer. De Tweede Kamer is immers volgens de reformisten vóór A. K. De regering Cort v. d. Linden is er ook voor. De Senaat alleen heeft nog een rechtse meerderheid en die meerderheid moet „om”.

Wil dit mogelijk zijn, dan moeten eerst de Provinciale Staten „om”. D.w.z. de Provinciale Staten in de provinciën, waar door samenwerking van liberalen en Arbeiderspartij de mogelijkheid bestaat een linksche meerderheid te krijgen.

Daarbij komen in de eerste plaats de Provinciale Staten van Zuid-Holland in aanmerking, die nu een rechtse meerderheid hebben, maar die „omgezet” moeten worden, wil de Eerste Kamer een linksche meerderheid (na 1916) kunnen krijgen.

Nu moest er een tusschentijdsche verkiezing plaats vinden in 't district Gouda, waarbij 't ging om een zetel, die in den afgeloopen zomer door een liberaal — natuurlijk met behulp van de Arbeiderspartij — op de rechtschen was veroverd.

En deze tusschentijdsche verkiezing had een buitengewone beteekenis, omdat zij beslissend was voor de vraag, of de linkerzijde (liberalen en Arbeiderspartij) in 1916, zelfs als ze overal de overwinning behaalden, de Staten van Zuid-Holland zouden kunnen omzetten.

De liberale en de rechtse pers wees dan ook op dit gewicht, en de verschillende partijen in het district hebben zeker hun uiterste best gedaan om den zetel. *Het Volk* was in dezen natuurlijk nog ijveriger dan de liberalen zelf; het stelde 't gewicht van dezen uitslag in 't helste licht. Wat ook wel te begrijpen is, wanneer men de reformistische tactiek van „samenwerking met de linkerzijde” de juiste acht.

En ziet: nu is de zetel in Gouda in eens, zonder herstemming zelfs, door de anti-revolutionairen, door rechts veroverd.

Een zelfde tegenvaller als enkele maanden geleden bij een Statenverkiezing in Zeeland, waar ook een pas door „links” veroverde zetel weer verloren ging.

Maar een tegenvaller, die nu nog leelijker is, waar de kans om in 1916 de Staten van Zuid-Holland en daarmee de Eerste Kamer om te zetten, nu voorgoed verkeken is.

We hebben hier natuurlijk een gewoon staaltje van de gevolgen der reformistische politiek. Door niet op het revolutionaire karakter der sociaaldemocratie te wijzen, maar den nadruk te leggen op haar hervormingskarakter speelt men in de kaart der burgerlijke partijen, die per slot van rekening, als er dan wat te hervormen is, 't moeten uitvoeren. En door, zonder reden, en 't kost wat 't wil, mee te sjokken met de liberalen, speelt men in de kaart van liberaal eenerzijds, van clericaal anderzijds, versterkt men in ons land de kracht der burgerlijke „antithese”, enz.

De gevolgen van deze rechtse overwinning zullen natuurlijk zijn — de burgerij heeft een fijnen neus voor die dingen — dat de rechtschen zich weer steviger en vaster in 't zadel voelen en, van hun standpunt terecht, een hooger bod van links zullen eischen in die kwesties, waar zij speciaal van leven. M. a. w., dat ze op 't gebied van hun onderwijs-eischen nog vasthoudender en steviger zullen gaan staan dan reeds 't geval was. Dat dus de kansen voor een onderwijs-regeling, die rechts bevredigt, weer zijn toegenomen.

En aan den anderen kant?

Natuurlijk zal 't reformisme en Mr. Troelstra uit dit eene feit zoo min iets leeren als uit de politieke ontwikkeling der laatste 10 jaar.

Integendeel: de noodzakelijkheid van samenwerking met de liberalen, van voortgaan op den eenmaal ingeslagen weg, zal hem en zijn partij nog meer voor de hand komen te liggen.

Er is nog één stap te doen op 't gebied dier samenwerking. Dat is het sluiten van een kartel, waar zulks noodig is, bij de eerste verkiezing reeds. Net als in België zoo lange jaren gebeurd is. Wellicht zou dan in sommige gevallen — niet altijd natuurlijk — een zetel voor „links gemakkelijker te behouden zijn”.

Wie het doel wil, moet ook de middelen willen.

En dat doel: de Nederlansche bourgeoisie weer een linkschen Senaat te bezorgen, is wel eenige opofferingen waard.

v. R.

De gevallen. . .

't Is in den vroegen ochtend van den 31ste Dec. 1913. Gillende stoomfluiten spoorden de zwoegers tot spoed aan, want straks wanneer zij ten tweede male gillen, sluiten onverbiddeijk de fabriekspoorten, en hij die dan niet binnen is wordt bij zijn binnentreden daarop toegesnuwd „te laat”, „boete”. Iedereen rept zich, want het is de laatste dag des jaars, en met het oog daarop een vervroegd „stop”. Hard moet er nog geploeterd worden, om hun loon in deze korte tijd zooveel mogelijk op te voeren.

Ook bij de firma N. J. Menco, te Enschedé, is alles in de weer, en wel niet 't minst in die fabriek (de firma heeft er 3, en weldra zal de 4e in werking zijn), waar de producten worden „klaar” gemaakt, d.w.z. de laatste bewerking ondergaan.

Vandaar uit worden de producten, voortbrengselen der nijvere werkers en zwoegers, verzonden naar verschillende deelen der wereld. Dat wat nog zooveel mogelijk op rekening van 't laatste kwartaal 1913 geboekt kan worden, en „resten”, het moet en zal nog „weg” vóór klokke twaalf 's middags, wanneer er gestopt wordt.

Een koortsachtig jagen en drijven is er het gevolg van; al die „resten” nevens het andere, moet en zal in 3 dagen opgeruimd worden. Voort dus, immer voort!

Ook de koetsier welke al die wagenvrachten moet vervoeren naar „het spoor” rept zich uitermate. Hij zal niet behoeven te wachten bij zijn aankomst in de fabriek, want de wagen staat geladen, geladen met „balen”, loodzwaar. Hij is ook, met het oog op het vroeger „stop”, zooals allen, nogal op dreef. Dus gauw de paarden voor gespannen, een oogenblik maar. Dan vooruit! Doch de vracht is zwaar, te zwaar bijna voor de 2 vurige paarden. Fen, tweemaal aangezet, doch het gaat nog niet.

Ten derden male, daar gaat het. . . Doch wat is dat? Een oogenblik maar. . . Daar staat het weer, met een kreet. . . De uitgang is wat nauw, de minste zwenking, en de koetsier is vreeselijk verminkt tusschen zwaar beladen wagen en muur. Ongelukkige! Voor het kantoor, waarin hij zich nu bevindt, krijgt een te hoop geloopen klubje arbeiders een uitbrander om aan hun werk te gaan.

Ongelukkige, die daar straks nog zoo levenslustig was. De deelneming is algemeen zoowel van patroon als van kameraden, want hij was er een van die, die nu eenmaal geen vijanden hebben! In tegenstelling van zoovelen. Doch hier baat geen deelneming noch van kameraden, noch van de patroon. De patroon als mensch kan het natuurlijk niet helpen, heeft het nog minder gewild. De ongelukkige is niet gebaat, noch door deelneming, noch door al wat men aanwendt om zijn lijden te verzachten.

Het is alles een gevolg van het kapitalistische stelsel, van deze kapitalistische maatschappij en samenleving. Vervloekte maatschappij!

Helaas. . . Nog enkele dagen, en de ongelukkige was niet meer. . . Hij wordt ten grave gebracht. Men is geroerd over den altijd levenslustigen kameraad, op 28 jarigen leeftijd gevallen op het slagveld der industrie. Pas enkele jaren getrouwd, kan men zich indenken wat er omgaat in het gemoed zijner jonge vrouw, voor wie hij steeds een liefhebbende echtgenoot was, straks een teeder vader zou geweest zijn! Arme verlatene! Kameraden, laten we dit slachtoffer van het kapitalisme en zijn nabestaande onze eer bewijzen die ons betaamt. Laat ons met alle kracht die in ons is gaan tornen aan en ondermijnen dat kapitalistische stelsel, tot dat het eenmaal donderend ineenvalt, en op de puinhoopen van het oude een nieuwe maatschappij verrijst, waarin gevallen als deze niet meer voorkomen. Voorwaar, een moeilijke, doch schoone taak!

S.

Uit de Partij.

Zaterdag j.l. vergaderde het Partijbestuur. Met kennisgeving afwezig Van Ravesteijn. Het P. B. besloot zijnerzijds de partijgenooten op te wekken tot een bijdrage voor het fonds dat de Engelsche socialistische stichten voor vrouw en kind van onze onvergetelijke Eng. partijgenoot Harry Quelch, de te vroeg gestorven redacteur van het Eng. Soc. Weekblad *Justice*. — Er werden besprekingen gehouden omtrent het werk der afdelingen Utrecht, Hilversum, Weesp, Maastricht e. a. en vastgesteld dat te Vlissingen 24 Januari en te Middelburg 25 Januari vergaderingen zullen worden gehouden, waar Mannoury en Wijnkoop zullen spreken over de Vooruitzichten van Kiesrecht en Staatspensioen bij de huidige Regeering.

Electr. Drukkerij „De Strijd”, Gysbr. v. Aemstelstr. 32, Amst.

Het jaarkongres der Partij werd vastgesteld op Zaterdag 6 en Zondag 7 Juni te Leiden. Met de afdeling zal in overleg worden getreden. Met instemming werd gekonstateerd, dat De Zaaier flinke pogingen deed om tot een nieuw opgewekt leven te komen, vooral te Amsterdam, waar een stevige afdeling werd gesticht. De afdelingen worden aangeraden het werk van de Zaaier met alle kracht te steunen. — Sommige afdelingen houden reeds in Jan. een kiesrecht-vergadering. Anderen zullen daartoe worden aangeschreven.

De 1 cents-brochure over het Arbeiders-pensioen is in bewerking en zal waarschijnlijk binnen enkele weken verschijnen. De afdelingen worden erop opmerkzaam gemaakt om spoedig een zoo groot mogelijk getal dezer cents-brochure te bestellen en vooruit te betalen.

Spoor en Tram.

Het Hoofdbestuur van de Ned. Ver. v. Spoor- en Tramwegpers. roept de tramarbeiders, het machine- en trein-personeel, de wegwerkers, de werkplaatsers, de ambtenaren en het stationspersoneel op, om 18 Jan. a.s. (1 uur) in Vriendenkring te Amsterdam te verschijnen, waar Braambeek, Kleerekooper en Verton zullen spreken, ten einde op de Maatschappijen en de Regeering aandrang te oefenen tot lotsverbetering.

Harry Quelch-fonds.

Een aantal Engelsche socialistische en arbeiders, waaronder Belfort Bax, Blatchford, Bowerman, Walter Crane, Hyndman, Lansbury, Harry Orbell, James Sexton, Will Thorne en Ben Tillett, hebben besloten om een fonds op te richten om de weduwe en de jonge zoon van Quelch te steunen, en om de herinnering aan Harry Quelch op geschikte wijze te vereeuwigen.

Het Partijbestuur der S. D. P. meent, dat ook de Hollandsche socialistische alle reden hebben, om zij het ook een kleine bijdrage te geven voor de nagelaten betrekkingen van de Engelsche socialist Quelch, die 30 jaar lang letterlijk al zijn krachten heeft gegeven voor de soc. pers, de soc. partij en de vakbeweging van Engeland, en dat onder omstandigheden die zooals bekend is tot de allermoeilijkste behooren die men zich denken kan.

Het P. B. is bereid giften daarvoor in ontvangst te nemen en ze aan onze Engelsche kameraden tot dit doel op te zenden. Alle giften zullen in *De Tribune* verantwoord worden.

Namens het P. B. der S. D. P.:
Amst., Laings Nekstr. 33. J. C. CETON, secr.-penn.

Van de Afdelingen.

Amsterdam. Vrijdag j.l. hield Wijnkoop zijn eerste cursus over de Fransche Revolutie. Ze werd door een 50 tal personen met groote aandacht aangehoord. — Wij wonnen een lid. — *A.s. Vrijdag 16 Jan.* voortzetting der cursus in Maison Prins, Waterlooplein 35. *De cursus is voor iedereen vrijelijk toegankelijk.* Elke avond vormt op zichzelf een geheel, zoodat ook wie de eerste keer niet konden komen, toch dezen Vrijdag komen kunnen. De partijgenooten worden opgewekt allen aanwezig te zijn en zooveel mogelijk kameraden te introducereen. Vragen en bespreking van het onderwerp vrij na afloop van de inleiding.

Opletten s.v.p.! Maandag 26 Jan. Jaarvergadering der afd.; Woensdag 28 Jan. Kiesrechtvergadering in Plancius: Sprekers Luteraan en Wijnkoop.

Advertentiën.

Abonneert U met 1 Januari 1914 op „De Nieuwe Tijd”
Sociaal-Democratisch Maandschrift.
Onderredactie van: HENRIETTEROLANDHOLST, HERMAN GORTER, F. VAN DER GOES, HERM. HEYERMANS en F. M. WIBAUT.
Prijs per kwartaal f 1.50; voor arbeiders slechts f 1.—

PROEFNUMMERS worden op aanvraag gaarne GRATIS en franco toegezonden door den Uitgever:

Algemeene Boekhandel
Firma J. A. FORTUYN,
OVERTOOM 546, AMSTERDAM.

Sluit U aan bij de Soc. Dem. Partij.